

CUNTENIDORES GRAMMATICALES IV

Su Nùmene

Fintzas a como sunt essidas a foras partes grammaticales importantes comente su **nùmene**, su **gènere** e su **nùmeru**.

Su nùmene podet èssere colletivu e individuale.

Colletivos		Individuales
Sa Biblioteca	⇒	Sos Libros
Sa Dentadura	⇒	Sas Dentes
S'Esèrtzitu	⇒	Sos Sordados

Su nùmene podet èssere mascru o fèmina (SU GÈNERE)

sos nùmenes chi cumprint in **S E U I** sunt mescamente maschiles.

S	E*	U	I
Su Lunis	Su Monte	Su Pabiru	Su Paneteri
Su Martis	Su Frore	Su Pitzinnu	Su Funtaneri
Su Lapis	S'Amore	Su Fogu	Su Tzilleri

*Tocat de fàghere atentzione a reconnòschere sas paràulas maschiles e feminiles chi cumprint in E pro sa cuncordàntzia cun sos agetivos. Sa pràtica ativa de sa limba e sa letura podet èssere de agiudu mannu.

Esempru:

maschile	feminile
Su melone cotu	Sa pedde groga
Su presidente americanu	Sa gente maca
Su colore nieddu	Sa nae segada
Su cane masedu	S' àrbore manna

Etzetzione:

✓ Sas paràulas chi cumprint in MA e TA a bortas sunt maschiles:

MA	TA
Su Sistema	Su Pianeta
Su Problema	Su Tziclista
Su Clima	S'Analista

✓ Sas paràulas chi cumprint in U E O a bortas sunt feminiles

U/O	E
Sa Manu	S'Àrbore

Sa Foto	Sa Pedde
Sa Figu	Sa Gente
Sa Domo	Sa Parte

Su nùmene podet èssere singulare o plurale (su nùmeru)

Su plurale de su sardu si format ponende una -S- a sa fine de sa paràula.

Sas paràulas maschiles chi cumprint in U mudant in O + S.

Sas paràulas chi cumprint in S abarrant gasi.

E	U	I	O	A
Su monte Sos montes	S'amigu Sos amigos	Su funtaneri Sos funtaneris	Sa moto ¹ Sas motos	S'amiga Sas amigas
Sa nae Sas naes	Su mundu Sos mundos	Su paneteri Sos paneteris	Sa domo Sas domos	Sa pinna Sas pinnas
Su presidente Sos presidentes	Su cantu Sos cantos	Su mestieri Sos mestieris	Sa foto* Sas fotos	Sa pitzinna Sas pitzinnas*

SOS ARTÌCULOS DETERMINATIVOS

In sa letzione de su nùmene est istadu introduidu s'**artìculu** chi in sardu est:

Maschile sg.	Maschile pl.	Feminile sg.	Feminile pl.
SU	SOS	SA	SAS
SU	IS	SA	IS

De importu: comente si podet bìdere sos artìculos plurales in sardu tenent una versione dòpia: sos/sas e is. Ambas formas sunt ufitziales e si podent impreare a issèberu.

A diferèntzia de carchi impreu de s'ispanniolu, de su catalanu e de s'italianu, sos artìculos non si ponent mai primu de su nùmene in sardu. Si narat: *In ue est Giuanne?* e no **In ue est su Giuanne?*.

In sardu esistit finas su *singulare collettivu* chi indicat, a su singulare, una cantidade indefinida de sas cosas, persones o animales.

esempru: *apo comporadu tres chilos de pira; s'arantzu est a 1 èuro su chilu; in custa butega bendimus tomata, melone e sindria a preju baratu; in custu riu b'at pische.*

¹ Sas paràulas *moto* e *foto* cumprint in O ca sunt paràulas truncadas o abbreviatziones de *mototzicleta* e *fotografia*. Sa matessi règula balet pro sa paràula *èuro/èuros*.